

Nógrádi Gábor

Mekkora az emberi lábnyomod, Gyula?

Böszörményi Gyula író 1964-2022
(Kucó, Gergő és az álomfogók, Elveszett történet, 9… 8… 7…,
Rontásüzők, Lúzer Rádió, Ambrózy báró esetei stb.)

Mindannyian elmegyünk. Ki előbb, ki később. Nem ez a probléma. Az a probléma, hogy milyen nyomokat, milyen *emberi lábnyomot* hagyunk magunk után.

(A kifejezést az *ökológiai lábnyom* sugallja, amely „azt fejezi ki, hogy mennyire használjuk fel, illetve *használjuk túl* Földünk javait.")

Az emberi lábnyom olyan mutató, amely mérhetővé teszi létezésünk értékeit. Van, akinek az életében ez a lábnyom hatalmas, mert alkotása, vagy erkölcse, vagy humanitása korokat, népeket emelt fel. Van, akinek az emberi lábnyoma átlagos, mert tisztességes volt: megtette, amit megkövetelt tőle a saját élete. Tanult, dolgozott, gyereket nevelt, szülőt gondozott, és ha embertársaiért nem is rajongott, talán szeretett egy kutyát. És persze van, aki nem hagy maga után nyomot, mert önzése vagy testi-lelki nyomora csak a vegetációra elég. Illetve, ami ennél sokkal rosszabb: rontó és káros emberi lábnyomot hagy maga után, mert immorális, hatalmaskodó sötét lélek a szerencsétlen.

Nem tudjuk, nem tudhatjuk felmérni, hogy Böszörményi Gyula író mekkora emberi lábnyomot hagyott erkölcsi tisztaságával, a betegséggel folytatott küzdelmének példájával, és ötven-hatvan könyvével. De az tudható, hogy ha csak feleannyi – mit feleannyi?! negyedannyi! – akarat és teljesítmény állna minden magyar mögött, akkor elszavalhatnánk Petőfivel, hogy „itt van már a Kánaán", és ezek nem nagy szavak. Akik ismerik az író életét és munkáit, azoknak ezek nem nagy szavak.

Betegsége történetét ismerve elmondható, hogy Böszörményi Gyula túlélte önmagát. Emberi lábnyomát felmérve, pedig az is sejthető, hogy túlél bennünket is.